

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**Навчально-науковий інститут архітектури та будівництва
Кафедра автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор – проректор з
науково-педагогічної роботи

_____ Б.О. Коробко

« ___ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавра**

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **193 "Геодезія та землеустрій"**

(шифр і назва спеціальності)

**Полтава
2019 рік**

**Робоча програма «Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру»
для студентів спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій”.**

Складена відповідно до освітньої-професійної підготовки бакалавра.

**Розробник: Шарий Г.І., професор кафедри автомобільних доріг, геодезії,
землеустрою та сільських будівель, доктор економічних наук, доцент**

Погоджено

Керівник групи забезпечення
спеціальності

Т.П. Литвиненко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри автомобільних доріг,
геодезії, землеустрою та сільських будівель

Протокол від «30» серпня 2019 року № 2

Завідувач кафедри автомобільних доріг,
геодезії, землеустрою та сільських будівель

Т.П. Литвиненко

«30» серпня 2019 року

Схвалено навчально-методичною радою навчально-наукового інституту
архітектури та будівництва

Протокол від « 09 » вересня 2019 року № 1

Голова навчально-методичної ради

В.Ф. Пенц

«__» вересня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	скорочена форма навчання	заочна, скорочена форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>19 «Архітектура та будівництво»</u>)	За вибором		
Загальна кількість годин – 120 Модулів – 1	Спеціальність 193 „ <u>Геодезія та землеустрій</u> ”	Рік підготовки:		
		2-й	2-й	1-й
Змістових модулів – 1		Семестр		
		3-й	3-й	1-й
		Лекції		
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти: бакалавр	24 год.	24 год.	
		Практичні		
		18 год.	18 год.	
		Лабораторні		
		-	-	-
		Самостійна робота		
		78 год.	78 год.	120 год.
		Індивідуальна робота:		
		0	0	0
		Вид контролю:		
		екзамен	екзамен	екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42/78

для скороченої форми навчання – 42/78

2. Мета навчальної дисципліни

2.1. Дисципліна „Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру” є вибірковою дисципліною освітньої-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 193 "Геодезія та землеустрій".

Мета навчальної дисципліни „Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру” полягає у вивченні основних теоретичних положень про основи земельних відносин та їх форми в різні суспільно-історичні періоди розвитку суспільства; історичні етапи та періоди розвитку державного земельного кадастру, землеустрою, інституційного розвитку земельних відносин на територіях і землях сучасної України та в країнах світу; методики історичного аналізу та визначення перспектив розвитку земельних відносин, державного управління землями та розробки державних, регіональних і місцевих програм розвитку територій з урахуванням історичних реалій та традиційної системи земельних відносин.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна „Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру” формує, поглиблює знання і вміння в галузі геодезії, земельного кадастру та землеустрою, початкову інформацію про які отримано з загальних дисциплін «Історія України», «Історія української культури», «Топографія», «Геодезія». Актуальність правових знань в земельній сфері суспільних відносин в останній час значно зросла в зв'язку з: проведенням земельною, аграрною, та в цілому економічної реформою в Україні; приватизаційними процесами і роздержавленням земель, розвитком економіки та формуванням нового земельного ладу в країні.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Завдання: вивчення чинного законодавства України та аналіз історичного розвитку правових інституцій України та закордоном.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- закономірності історичного розвитку землеустрою та земельного кадастру;
- теорію розвитку землеустрою та земельного кадастру;
- ;
- закордонний досвід та сучасні актуалітети розвитку землеустрою та земельного кадастру в країнах світу і в Україні;
- інституціональний розвиток розвитку землеустрою та земельного кадастру та вдосконалення правових інституцій в умовах формування ринку земель;
- закордонний досвід та пріоритети розвитку систем державного регулювання і управління земельними ресурсами у світі.

уміти:

- застосовувати і взаємоув'язувати традиційні правові та інші суспільно важливі інституції при плануванні розвитку розвитку землеустрою та земельного кадастру на базовому, районному і обласному рівні, при прийнятті

і розробці локальних регулятивних актів;

- враховувати історичні аспекти при прийнятті тих чи інших управлінських рішень при розробці проектів земельно-господарського устрою адмінтериторій, окремих земельних ділянок, населених пунктів чи територій.

Студенти повинні вміти користуватись нормативною та довідниковою літературою, галузевими стандартами та інструкціями.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни, а саме: засвоєння знань на практичних заняттях, складання модульних та підсумкових семестрових контролів знань студентів.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	E	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Пороговий , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
64-73	D	Задовільно	Студент засвоїв лише окремі теми робочої програми, не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю не виконав.	Елементарний (непродуктивний)
74-81	C	Добре	Студент недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.	Середній (функціональний)
82-89	B	Дуже добре	Студент недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.	Високий (оптимальний)
90-100	A	Відмінно	Студент повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.	Професійний (гармонійний)

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести (під час модульних та підсумкового семестрового контролів знань);
- виконання завдань на лабораторному обладнанні;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру в Україні

Тема 1. Теоретичні основи розвитку землеустрою та земельного кадастру, закономірності їх історичного розвитку

Поняття землеустрою та земельного кадастру. Місце землеустрою та земельного кадастру. Розвиток землеустрою та земельного кадастру, форм і видів власності на землю (землеволодінь, землекористувань) у різні історичні періоди. Рентні та орендні відносини. Сутність, поняття та історичний розвиток землеустрою. Закономірності розвитку земельного кадастру. Роль держави в розвитку землеустрою та земельного кадастру.

Практичне заняття № 1.

Практичне заняття № 2.

Тема 2. Земельні відносини , зародження межувань кадастру і реєстрів земель у стародавні часи та в період феодалізму.

Стародавні часи. Розвиток землеустрою та земельного кадастру в період Княжої Доби в Київській Русі. Зародження кріпацтва. Польсько-Литовська доба. Козацька держава.

Тема 3. Ведення кадастрів та землеустрій на землях України з XVII ст. до 1917 року.

Землеустрій , земельний кадастр та їх розвиток на землях України у складі Російської імперії в XVII – XVIII ст. Розвиток земельних відносин на Українських землях у складі Австро-Угорщини до 1848 р. Реформи 1848 р., 1861–1868 рр. Розвиток землевпорядкування та земельних відносин в Україні до 1904 рр. Столипінська реформа та її результати.

Практичне заняття № 3.

Тема 4. Проведення землеустрою та ведення кадастру на землях України з 1917 – 1941 рр.

Декрет про землю 1917 р., земельні трансформації в період становлення Української Держави. Політика українських урядів у питаннях про землю. Сутність нової економічної політики (НЕП) і основні положення Земельного кодексу 1920 р. Облік земель, бонітування.

Курс на колективізацію та розвиток радянських господарств. Форми і методи землеустрою в умовах колективізації. Проведення міжгосподарського та внутрішньогосподарського землеустрою на землях України в складі СРСР у

1935 – 1940 рр. Особливості розвитку земельних відносин на Буковині, Галичині і в Закарпатті, кооперативний рух.

Практичне заняття № 4.

Тема 5. Розвиток землеустрою та земельного кадастру в Україні за період 1941 – 1990 рр.

Проведення земельних трансформацій окупаційним режимом. Земельні перетворення в Західній Україні в 1945 – 1950 рр. Землевпорядні роботи в Українській РСР у 1948 – 1961 рр. Регулювання земельних відносин у 1970 – 1980 рр. Прогресивний розвиток земельних відносин та вдосконалення землеустрою в період перебудови 1986 – 1991 рр.

Практичне заняття № 5.

Тема 6. Розвиток землеустрою та кадастру в суверенній Україні.

Передумови проведення земельної реформи. Завдання та об'єкти земельної реформи в Україні з 1991 року. Етапи проведення земельної реформи в незалежній Україні. Новітні земельні трансформації та інституціональний розвиток земельних відносин у 2000 – 2017 рр.

Тема 7. Земельні перетворення в колишніх соціалістичних країнах, - країнах що утворились на території СРСР, Китаї, В'єтнамі і Монголії.

Досвід проведення земельних реформ у Німеччині (НДР). Досвід проведення земельних реформ у Польщі, Угорщині, Румунії, Болгарії та інших країнах Східної Європи. Земельна реформа в Росії, країнах Прибалтики, Середньої Азії. Земельні трансформації в Китаї, В'єтнамі і Монголії.

Практичні заняття № 6, 7.

Тема 8. Сучасний розвиток земельних кадастрів і лендевелопмент в країнах світу.

Вдосконалення системи земельного кадастру в країнах Європи та Америки, існуючі кадастрові системи. Сучасні системи управління земельними ресурсами в країнах світу. Економічний оборот, обіг земельних ділянок та існуючий ринок земель в країнах світу. Особливості обігу земель сільськогосподарського призначення – світовий досвід. Використання зарубіжного досвіду в сучасних умовах України.

Практичні заняття № 8, 9.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						денна форма зі скороченим терміном навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	с.р.		л	п	лб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Теоретичні основи земельного кадастру та землеустрою. закономірності їх історичного розвитку.	7	2		-	-	5	7	2		-	-	5
Тема 2. Закономірності історичного розвитку земельного кадастру та землеустрою.	9	2	2			5	9		22			5
Тема 3. Земельні відносини ,зародження межуваль кадастру і реєстрів земель у стародавні часи та в період феодалізму.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Польсько-Литовська доба . Козацька держава.	8	2				6	6	2				6
Тема 5. Ведення кадастрів та землеустрій на землях України з XVIII ст. .	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 6. Розвиток кадастру та землеустрою в Україні до 1904 рр. Столипінська реформа та її результати.	8	2				6	8	2				6
Тема 7. Проведення землеустрою та ведення кадастру на землях України з 1917 – 1920 рр.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Розвиток кадастру та землеустрою на землях України в період 1920– 1940 рр. Облік земель та бонітування.	10	-2	2	-	-	6	10	-2	2	-	-	6
Тема 9. Розвиток кадастру та землеустрою в Україні. 1941-1991 рр.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6

Прогресивний . розвиток кадастру та землеустрою в Україні в період перебудови.												
Тема 10. Розвиток земельного кадастру та землеустрою в суверенній Україні.	8	2				6	8	2				6
Тема 11. Земельні перетворення в колишніх соціалістичних країнах-країнах, що утворились на території СРСР, Китаї, В'єтнамі і Монголії.	14	2	2	-	-	10	14	2	2	-	-	10
Тема 12. Сучасний розвиток земельних кадастрів і лендевелопмент в країнах світу.	16	2	4	-	-	10	16	2	4	-	-	10
Всього годин	120	24	18	-	-	78	120	24	18	-	-	78

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	скорочена форма навчання
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	скорочена форма навчання
1.	<u>Земельний кадастр та землеустрою, їх місце в системі суспільних відносин.</u> 1. Визначення понять, виникнення та складові частини земельних відносин. 2. Земля як засіб виробництва. Форми і види землеволодіння і землекористування. 3. Плата за землю, купівля-продаж, застава землі. Рентні і орендні земельні відносини.	2	2
2.	<u>Закономірності розвитку земельного кадастру та землеустрою, управління земельними ресурсами.</u> 4. Закономірності розвитку земельного кадастру. 5. Сутність, поняття та роль землеустрою в регулюванні земельних відносин. 6. Управління земельними ресурсами, механізми, методи.	2	2
3.	<u>Зародження межувань кадастру і реєстрів земель у стародавні часи та у період розвитку феодалізму.</u> 6. Зародження та розвиток <u>кадастру і реєстрів земель</u> в Єгипті, Греції, Римі і на території сучасної України в стародавні часи. 7. Княжа Доба – Київська Русь. Землеустрій в феодально-кріпосницьку епоху. 8. Особливості розвитку землеустрою в період Волочиної реформи (реформи Сігізмунда) в Польсько-Литовській державі; (Литовські статuti). 9. Козацька держава – особливості земельних відносин. 10. Період входження земель до Російської імперії, генеральне і спеціальне межування.	2	2
4.	<u>Земельні відносини та особливості землеустрою на землях України до 1917 року.</u> 7. Особливості проведення реформи Франца-Йосипа та Марії-Терезії в Австро-Угорській імперії 1780 –	2	2

	<p>1795 рр.</p> <p>8. Лібералізація земельних відносин та земельні реформи на окремих землях Російської імперії до 1860 року.</p> <p>9. Земельна реформа 1848 року в Австро-Угорщині.</p> <p>10. Земельна реформа 1861 року в Росії, особливості, етапи, порядок проведення та цілі.</p> <p>11. Поглиблення заходів землевпорядкування з 1880 року. Участкова агрономія. Земельний банк. Переселення селян. Міжволодінчеський і внутрігосподарський землеустрій.</p> <p>12.</p>		
5.	<u>Столипінська реформа, сутність, причини, цілі, способи і методи. Підсумки реформування.</u>	2	2
6.	<u>Земельні перетворення і землеустрій після жовтневої революції 1917 року до 1940 рр.</u>	2	2
	<p>7. Декрет про землю.</p> <p>8. Земельні закони урядів Української держави.</p> <p>9. Перерозподіл земель на трудову норму, форми і види утворених землекористувань в Радянській Україні. Положення про соціалістичне землевпорядкування і заходи переходу до соціалістичного землеробства.</p> <p>10. Земельний кодекс 1920 року і НЕП.</p> <p>11. Земельні перетворення і землеустрій в період колективізації. Передвоєнний період до 1940 р.</p> <p>12. Курс на колективізацію. Цілі, причини, шляхи, способи і методи.</p>		
7.	<u>Загально державний закон „Загальні початки землекористування і землеустрою: Примусова соціалізація сільського господарства в СРСР”.</u>	2	2
	<p>5. Форми і методи землеустрою в умовах колективних та державних форм господарювання.</p> <p>6. Цілі та зміст внутріколгоспного землеустрою 1932 – 1934 рр.</p> <p>7. Організація радгоспів 1930 – 1934 роки та їх землеустрій.</p> <p>8. Повсюдний міжгосподарський землеустрій 1935 – 1937 рр.</p> <p>Введення сівозмін та внутрігосподарський землеустрій в 1937 – 1940 рр.</p>		
8.	<u>Удосконалення земельних відносин в СРСР.</u>	2	2
	<p>6. Особливості розвитку і вдосконалення земельного кадастру та землеустрою в 1948 – 1950 рр.</p> <p>7. „План перетворення природи” землеустрій в 1953 –</p>		

	1964 рр., 1966 – 1967 роки – розвиток меліорацій та заходів, щодо захисту ґрунтів. 8. Державний земельний кадастр і землеустрій 1974 – 1980 рр. 9. Оптиміальні системи землеробства, контурно-міліоративна організація територій, економічна оцінка земель 1987 – 1990 рр. 10. Розвиток земельного законодавства 1970 – 1990 рр.		
9.	<u>Проведення земельної реформи в Україні.</u> 5. Завдання та об'єкт земельної реформи в Україні 1991 року. 6. Основні законодавчі акти реформи, етапи проведення 1991-2017 рр. 7. Земельний кодекс України – шляхи поглиблення земельних трансформацій. 8. Наслідки земельної реформи за 25 років проведення та шляхи завершення.	2	2
	Разом	18	18

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. При вивченні дисципліни «Історія земельних відносин» вона забезпечується системою інформаційних і навчально-методичних засобів: підручники, навчальні посібники, довідкова, монографічна і періодична література, методичні вказівки тощо, наведені у розділах 13, 14, 15.

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);

- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Самостійна робота для денної і скороченої форм навчання передбачає написання реферату (контрольної роботи для заочної форми навчання).

Реферат (контрольна робота) має на меті поглибити навчальний матеріал, який відноситься до змістового модулю № 1.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Форма навчання, кількість годин		
		денна	скорочена	заочна
1.	Теоретичні основи земельного кадастру та землеустрою. закономірності їх історичного розвитку.	5	5	10
2.	Закономірності історичного розвитку земельного кадастру та землеустрою.	5	5	10
3.	Земельні відносини ,зародження межувань кадастру і реєстрів земель у стародавні часи та в період феодалізму.	6	6	10
4.	Польсько-Литовська доба . Козацька держава.	6	6	10
5.	. Ведення кадастрів та землеустрій на землях України з XVIII ст. .	6	6	10
6.	Розвиток кадастру та землеустрою в Україні до 1904 рр. Столипінська реформа та її результати.	6	6	10
7.	. Проведення землеустрою та ведення кадастру на землях України з 1917 – 1920 рр.	6	6	10
8.	. Розвиток кадастру та землеустрою на землях України в період 1920– 1940 рр. Облік земель та бонітування.	6	6	10
9.	. Розвиток кадастру та землеустрою в Україні.1941-1991 рр. Прогресивний . розвиток кадастру та землеустрою в Україні в період перебудови.	6	6	10
10.	. Розвиток земельного кадастру та землеустрою в суверенній Україні.	6	6	10
11	Земельні пере-творення в колишніх соціалістичних країнах- країнах, що утворились на території СРСР, Китаї, В'єтнамі і Монголії.	10	10	10
12	Сучасний розвиток земельних кадастрів і лендевелопмент в країнах світу.	10	10	10
Разом		78	78	120

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

15. Методи навчання

ЛЕКЦІЯ — це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою. Лекція використовується, як правило, у вищих навчальних закладах і старших класах загальноосвітньої школи. Важливе місце у навчальному процесі займає

РОБОТИ З КНИГОЮ. Віднесення його до цієї групи дещо умовне. Студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації — не викладач, а книга. Тому, так важливо навчити студентів методів і засобів самостійної роботи з книгою: читання, переказу, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків та ін. Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

ДЕМОНСТРАЦІЯ— це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у природі, динаміці.

ІЛЮСТРАЦІЯ— метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлин, малюнків, схем, графіків та ін.). Сутність цих двох методів близька між собою в етимологічному плані.

ІНДУКТИВНИЙ МЕТОД— це шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального. У результаті розуміння сутності ознак, властивостей одиничних предметів чи явищ, понять є можливість усвідомити істотні, типові закономірності чи властивості однопорядкових предметів або явищ. Проте, використовуючи індуктивний метод, варто не змушувати студентів завчати велику кількість одиничних понять, а лише ту інформацію, що дасть змогу виділити у споріднених поняттях суттєве, загальне, типове.

ДЕДУКТИВНИЙ МЕТОД, навпаки, базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного. Студенти ознайомлюються із загальною закономірністю, а потім на основі цієї закономірності, правила, закону характеризуються інші явища, предмети. Індуктивний і дедуктивний методи перебувають у діалектичному взаємозв'язку. Методи навчання за логічними ознаками не відокремлені від методів навчання за джерелами знань. У процесі використання словесних, практичних та наочних методів викладач і студенти не можуть обійтись без індукції, дедукції аналізу й синтезу.

ПРОБЛЕМНИЙ ВИКЛАД передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та "прийнятті" проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації мисленнєвої діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МЕТОД спрямований на включення студентів у самостійне розв'язання пізнавального завдання з використанням необхідного обладнання. Для ефективності цього методу варто дотримуватись низки вимог: створення проблемної ситуації; керівництво студентами при виділенні пізнавального завдання; спонукання студентів до пошуків гіпотези, перевірки її достовірності; надання допомоги у пошуках ефективних методів і резерву знань, необхідних для розв'язання задачі; орієнтація студентів на проведення досліджень і систематизація результатів проведеної роботи; включення студентів у самостійний аналіз перебігу та результатів проведеної роботи.

ПОЯСНЮВАЛЬНО-ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ МЕТОД. Студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти діють у рамках репродуктивного (відтворювального) мислення. У ВНЗ цей метод набуває найширшого застосування для передавання великого масиву інформації.

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, семінарські заняття, поза аудиторна робота. Під час проведення занять використовуються засоби наочності (зокрема плакати, мультимедійні презентації, наочні таблиці, малюнки, схеми, моделі, відеофільми). Практичні заняття головним чином спрямовано на опанування методами розв'язання типових завдань, які найчастіше зустрічаються у практичній роботі землевпорядного виробництва.

15. Методи контролю

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) із навчальної дисципліни „Історія земельних відносин” здійснюють відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час семінарських занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та умінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі **екзамену**.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота									Екзамен	Сума
<i>Змістовий модуль 1</i>								Індивідуальні завдання		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
6	6	6	6	6	6	7	7	0	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінка **"відмінно"** – **90-100 балів** – виставляється студенту, який при відповіді на запитання показав усебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, правильно та повністю виконав поставлене завдання, уміє грамотно інтерпретувати одержані результати, продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання.

Оцінка **"добре"** – **75-89 балів** – виставляється студенту, якщо при відповіді на запитання він виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно виконав поставлене завдання, показав володіння практичними вміннями та навичками, але припустився окремих несуттєвих помилок, які не мають принципового значення.

Оцінка **"задовільно"** – **60-74 балів** – виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, але при цьому окремими вміннями та навичками володів невпевнено, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

Оцінка **"незадовільно"** – **35-59 балів** – виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати задачу і провести розрахунки тощо.

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний): робота на семінарських заняттях (відповіді на семінарах, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних семінарських занять) – до 50 балів).

Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється у формі письмового тесту відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль у ПолтНТУ».

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового **екзамену**.

17. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичний матеріал з вивчення тем дисципліни.
3. Інструктивно-методичні матеріали для поточного і підсумкового контролю знань.

18. Рекомендована література

Базова

4. Історія земельних відносин в Україні: Навчальний посібник / А.М. Третяк– К. 2013 р.
5. Економічна історія України: навчальний посібник / за ред. Б. Лановика. – К. 2004.
6. Аграрна реформа в Україні. За ред. В. Тарасенка – К.: Інститут соціології НАН України, 2007.

Допоміжна

1. Новаковський Л.М. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування. – К. Урожай, 2009 р.
2. Земельне законодавство України. (Збірник офіційних текстів Законів ст. 01.02.12 р.). – К.: „Центр учбової літератури”, 2012 р.
3. Формування ринку землі на Україні / За заг. ред. Даленка А.С. – К.: Урожай, 2002 р.
4. Управління земельними ресурсами т.2 / П. Колодій та інші/ Tempus, 2012 р.
5. Оцінка землі: навч. посібник / За ред. Ступеня. – Львів : «Новий світ – 2000»,

2005 р.

6. Российское законодательство X – XX веков. Документы крестьянской реформы. т. 7 М.: Юрид. литература, 1989 р.

7.Третяк А.И., Другак В.М. Наукові основи економіки землекористування. – К.: УЗРУ, 2003 р.

19. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія земельних відносин» для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» / Укладач Г.І. Шарий. – Полтава, ПолтНТУ, 2019. – 17 с. (електронна версія знаходиться в електронній читальній залі ПолтНТУ).

2. <http://zakon4.rada.gov.ua>

3. <http://www.dazru.gov.ua>

4. <http://www.dzk.gov.ua/>

5. <http://www.myland.org.ua>

6. <http://zsu.org.ua>

7. <http://zem.ua>